

Svet
Evropske unije

Bruselj, 5. junij 2023
(OR. en)

9636/23
ADD 1

LIMITE

CORLX 522
CFSP/PESC 751
COTER 103
CONOP 41
CONUN 126
COARM 121

DOPIS

Zadeva: SKLEP SVETA o podpori Unije za vsesplošno uporabo in učinkovito
izvajanje Mednarodne konvencije o zatiranju dejanj jedrskega terorizma
(ICSANT)
– Priloga

PRILOGA

Podpora za vsesplošno uporabo in učinkovito izvajanje Mednarodne konvencije za preprečevanje jedrskega terorizma

Povzetek

Ozadje

Mednarodna konvencija o zatiranju dejanj jedrskega terorizma (v nadaljnjem besedilu: ICSANT) iz leta 2005 je eden od 19 mednarodnih pravnih instrumentov proti terorizmu, ki so bistveni za mednarodni mir in varnost. Od marca 2023 je 120 držav pogodbenic ICSANT, kar pomeni, da več kot tretjina sveta še ni zaščitena v okviru Konvencije. Da bi v celoti izkoristili potencial ICSANT ter se izognili varnim zatočiščem in pravnim prazninam, je vsesplošna uporaba še vedno ključni cilj. Kljub temu pa je to, da država postane pogodbenica, le prvi nujen korak, saj je bistvenega pomena tudi učinkovito izvajanje (na zakonodajni in tehnični ravni).

Za pridružitve ICSANT je treba sprejeti tudi zahtevane nacionalne izvedbene zakonodajne akte za zagotovitev, da so vse zahteve iz Konvencije ustrezno prenesene v nacionalne pravne sisteme. To zagotavlja celovito pravno kritje za kazniva dejanja, ki vključujejo jedrski ali drugi radioaktivni material, vključno s terorističnimi dejanji, ter mehanizme za preprečevanje takega ravnanja in odzivanje nanj.

Prvi projekt med Evropsko unijo in Združenimi narodi za *spodbujanje vsesplošne uporabe in učinkovitega izvajanja Mednarodne konvencije o zatiranju dejanj jedrskega terorizma* se je začel leta 2019 in se bo zaključil junija 2023. Projekt predstavlja pomembno večstransko partnerstvo na področju varnosti, ki je namenjeno obravnavanju trajne grožnje, da bi nedržavni akterji pridobivali ali uporabljali jedrski ali drugi radioaktivni material v teroristične ali druge kriminalne namene. To je zlasti pomembno v času, ko se po vsem svetu vprašanju jedrskega varovanja namenja več politične pozornosti.

Utemeljitev projekta

ICSANT je še vedno zelo pomembna, ne le za države, ki imajo programe na področju jedrskega materiala in jedrske energije, temveč tudi za vse druge države, saj zajema tudi druge radioaktivne materiale, ki se običajno uporabljajo tudi v medicini, industriji in kmetijstvu. Zato je treba še naprej spodbujati in podpirati vsesplošno uporabo in učinkovito izvajanje Konvencije, in sicer z dokazovanjem koristi, ki jih vsem državam prinašajo pridružitev Konvenciji ter preprečevanje in prepoved terorističnega in drugega kaznivega ravnanja nedržavnih akterjev, ki vključuje jedrski ali drugi radioaktivni material. V zvezi s tem bodo Evropska unija in Združeni narodi ponovno sodelovali v novem projektu za *podporo za vsesplošno uporabo in učinkovito izvajanje Mednarodne konvencije o zatiranju dejanj jedrskega terorizma*.

Cilj projekta

Cilj projekta je zagotoviti, da ne bo varnih zatočišč za tiste, ki izvajajo ali poskušajo izvesti teroristična ali druga kazniva dejanja, ki vključujejo jedrski ali drugi radioaktivni material, in sicer s podporo za vsesplošno uporabo in učinkovito izvajanje ICSANT.

Trajanje projekta

Od 1. julija 2023 do 30. junija 2026 (36 mesecev)

Geografska razsežnost projekta

Globalna, regionalna, nacionalna raven

Projektni pristop

Ta projekt bosta izvajala Oddelek za preprečevanje terorizma pri Uradu Združenih narodov za droge in kriminal (UNODC) v okviru programa za preprečevanje kemičnega, biološkega, radiološkega in jedrskega terorizma ter Urad Združenih narodov za boj proti terorizmu (UNOCT) s programom za preprečevanje uporabe orožja za množično uničevanje/kemičnega, biološkega, radiološkega in jedrskega terorizma in odzivanje nanju v okviru Protiterorističnega centra Združenih narodov (UNCCT). Tesno bosta sodelovala z ustreznimi področnimi uradi ter po potrebi z mednarodnimi in nevladnimi organizacijami, vključno z delegacijami Evropske unije, pobudo EU za centre odličnosti na področju zmanjševanja kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih tveganj (EU CBRN CoE), Mednarodno agencijo za atomsko energijo (IAEA), Medregijskim raziskovalnim inštitutom Združenih narodov za kriminal in pravico (UNICRI), Uradom Združenih narodov za razorožitev (UN-ODA) in skupino strokovnjakov Odbora Varnostnega sveta Združenih narodov, ustanovljeno na podlagi Resolucije 1540/2004.

Projekt bo razdeljen na dva dela, ki ju bosta v skladu s svojimi pristojnostmi in strokovnim znanjem izvajala UNODC oziroma UNOCT/UNCCT. Zato bo nekatere izložke in dejavnosti izvajal UNODC, druge pa UNOCT/UNCCT. Pri nekaterih primerih bosta sodelovala oba subjekta.

Projekt bo temeljil na dejavnostih, ki so se izvedle med projektom iz Sklepa Sveta (SZVP) 2018/1939 z dne 10. decembra 2018, in orodjih, ki so se razvila v okviru navedenega projekta.

Izvajal se bo v skladu z ustreznimi resolucijami Varnostnega sveta Združenih narodov in Globalno strategijo Združenih narodov za boj proti terorizmu, v katerih je močno poudarjeno, da morajo biti vsi ukrepi za boj proti terorizmu skladni z mednarodnimi obveznostmi na področju človekovih pravic. V projekt bodo vključene obstoječe mednarodne norme in standardi na področju človekovih pravic (kot so opredeljeni v pogodbah, običajnem pravu in drugih instrumentih).

Pri izvajanju celotnega projekta se bo upošteval vidik spola. Pri projektu se bodo spodbujali vidiki enakosti spolov, razsežnost spola pa bo vključena v metodologijo projekta. Kolikor je to mogoče, se bodo zagotavljale enake možnosti za uradnike in uradnice, da sodelujejo na vseh projektnih dogodkih, pri čemer bodo poudarjene koristi vključevanja javnih uslužbenk v nacionalne institucije. Vse povratne informacije, zbrane v raziskavah in testih pred delavnico in po njej, bodo razčlenjene po spolu, da se zagotovi, da se v projekt vključi stališče uradnic in se o njem poroča. Podatki, razčlenjeni po spolu, se bodo zbirali in sporočali na podlagi kazalnikov projekta.

UNODC in UNOCT bosta po potrebi usklajevala izvajanje zadevnih dejavnosti.

Kadar je za izvajanje dejavnosti potrebno zunanje strokovno znanje, si bosta UNODC in UNOCT prizadevala za vključitev strokovnjakov iz držav članic Evropske unije.

V projekt bo vključeno sodelovanje z mednarodno skupnostjo in nacionalnimi organi, vključno s parlamenti, ministrstvi za pravosodje in drugimi ustreznimi deležniki, da bi spodbudili vsesplošno uporabo ICSANT in povečali prepoznavnost pomena pristopa h Konvenciji ter okrepili zmogljivosti za njeno učinkovito izvajanje.

Rezultati projekta

Rezultat 1: Večje število držav, ki razmišljajo o pridružitvi/začenjajo postopke/so v procesu tega, da postanejo pogodbenice ICSANT ter večja ozaveščenost in znanje o ICSANT med upravičenci (nacionalnimi oblikovalci politik in nosilci odločanja, vključno s poslanci) ter v mednarodnih forumih. Po potrebi se izkoriščajo sinergije z drugimi ustreznimi mednarodnimi pravnimi instrumenti (Konvencijo o fizičnem varovanju jedrskega materiala, Spremembo Konvencije o fizičnem varovanju jedrskega materiala, Resolucijo VSZN 1540).

Rezultat 2: Izboljšana nacionalna zakonodaja in usposobljenost uradnikov kazenskega pravosodja in drugih ustreznih nacionalnih deležnikov v državah upravičenkah za preiskovanje, pregon in razsojanje v zadevah, v katerih bi bila ICSANT relevantna.

Rezultat 3: Okrepljene politike, prakse in postopki za preprečevanje in odkrivanje grožnje, da nedržavni akterji, vključno s teroristi, pridobivajo, posedujejo in/ali uporabljajo jedrski ali drugi radioaktivni material, in odzivanje nanjo ter boljše poznavanje in razumevanje nevarnosti radiološkega in jedrskega terorizma ter drugih kaznivih dejanj, ki vključujejo take materiale.

Rezultat 4: Okrepljeno nacionalno in mednarodno sodelovanje, vključno z izmenjavo informacij znotraj držav pogodbenic in med njimi, pri oblikovanju in sprejemanju učinkovitih in praktičnih ukrepov za učinkovito izvajanje Konvencije.

Izložki in dejavnosti projekta

Rezultat 1: Večje število držav, ki razmišljajo o pridružitvi/začenjajo postopke/so v procesu tega, da postanejo pogodbenice ICSANT ter večja ozaveščenost in znanje o ICSANT med upravičenci (nacionalnimi oblikovalci politik in nosilci odločanja, vključno s poslanci) ter v mednarodnih forumih. Po potrebi se izkoriščajo sinergije z drugimi ustreznimi mednarodnimi pravnimi instrumenti (Konvencijo o fizičnem varovanju jedrskega materiala, Spremembo Konvencije o fizičnem varovanju jedrskega materiala, Resolucijo VSZN 1540).

Izložek 1.1: Spodbujanje pomena vsesplošne uporabe in učinkovitega izvajanja ICSANT na podlagi prepoznavnosti, promocije in prispevkov k ustreznim dogodkom.

Dejavnost 1.1.1: Začetek projekta in predstavitev rezultatov prejšnjih dejavnosti (UNODC/UNOCT)

UNODC in UNOCT/UNCCT bosta organizirala dogodka ob začetku projekta na Dunaju oziroma v New Yorku ter nanju povabila lokalne stalne misije držav članic. Izvajalci si bodo prizadevali vključiti predstavnike iz ključnih držav članic Evropske unije ter držav članic ciljnih regij, da bi povečali zanimanje in zagon za ta drugi projekt ter olajšali izvajanje na nacionalni in regionalni ravni. Ti dogodki bodo tudi priložnost za izmenjavo rezultatov in izkušenj, pridobljenih pri prejšnjem projektu.

Dejavnost 1.1.2: Promocija študije o izzivih in razlogih držav članic Združenih narodov za to, da ne postanejo pogodbenice ICSANT, ter o orodjih za njeno učinkovito izvajanje (UNOCT)

UNOCT/UNCCT bo organiziral tri (3) srečanja za promocijo in razširjanje študije o izzivih in razlogih držav članic Združenih narodov za to, da ne postanejo pogodbenice ICSANT, ter o orodjih za njeno učinkovito izvajanje, ki je bila razvita med projektom ICSANT, ki se bo zaključil junija 2023. V študiji so podrobneje predstavljeni izzivi in razlogi za to, da države članice ne postanejo pogodbenice ICSANT, ter podana številna priporočila o tem, kako zagotoviti večjo skladnost in učinkovito izvajanje. Zlasti bo UNOCT/UNCCT spremljal ključne države članice, ki bi lahko imele koristi od rezultatov in smernic študije.

Dejavnost 1.1.3: Prepoznavnost, promocija in prispevki k dogodkom, povezanim z ICSANT, ki jih gostijo druge organizacije (UNODC/UNOCT)

UNODC in UNOCT/UNCCT bosta v okviru svojih pristojnosti in po potrebi prispevala strokovno znanje ter promovirala ICSANT in svoje delo v okviru projekta v ustreznih mednarodnih forumih, kot so dogodki, ki so povezani z naslednjimi organizacijami oziroma jih te organizirajo:

- mednarodni pravni okviri, ki med drugim vključujejo Konvencijo o fizičnem varovanju jedrskega materiala in njeno spremembo, Resolucijo Varnostnega sveta Združenih narodov 1540/2004, Pogodbo o neširjenju jedrskega orožja;
- mednarodne organizacije, med drugim IAEA, Mednarodna organizacija kriminalistične policije (Interpol), UNICRI, Inštitut Združenih narodov za raziskave na področju razoroževanja (UNIDIR), UN-ODA, Urad Združenih narodov za pravne zadeve (OLA);
- civilna družba, vključno z nevladnimi organizacijami;
- mednarodne pobude, ki med drugim vključujejo pobudo EU za centre odličnosti na področju zmanjševanja kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih tveganj (EU CBRN CoE), globalno partnerstvo proti širjenju orožja in sredstev za množično uničevanje, pobudo o jedrski grožnji in globalni dogovor Združenih narodov o usklajevanju boja proti terorizmu.

Učinek 1.2: Spodbujanje in krepitev pristopa k ICSANT ter sinergij z drugimi ustreznimi mednarodnimi pravnimi instrumenti

Izložek 1.2.1: Spodbujanje pristopa z obiski v državah (UNODC)

UNODC bo na podlagi obsežnega ozaveščanja, ki ga izvaja v zvezi z vsesplošno uporabo, ter svoje obširne mreže področnih uradov organiziral osem (8) obiskov v državah, ki še niso pogodbenice ICSANT in bi na podlagi analize UNODC in predhodnega sodelovanja imele največ koristi od osebnih posvetovanj v glavnih mestih. UNODC bo v obiske v državah po potrebi vključil ustrezne nacionalne deležnike, tudi poslance.

Dejavnost 1.2.2: Spodbujanje pristopa s sodelovanjem z nacionalnimi parlamenti držav članic, ki niso pogodbenice ICSANT (UNOCT)

UNOCT/UNCCT bo organiziral tri (3) nacionalne dogodke za obravnavo skupnih pozivov parlamentom držav članic, ki še niso pogodbenice Konvencije. Na informativne predstavitve bodo povabljeni tudi drugi ustrezni deležniki, vključno z ministrstvom za zunanje zadeve, ministrstvom za pravosodje, regulativnimi organi za jedrsko energijo in organi kazenskega pregona. Nacionalni dogodki se bodo osredotočili na pomen ICSANT za krepitev jedrskega varovanja, skladnost in sinergije z drugimi mednarodnimi pravnimi instrumenti, koristi pristopa in tveganje, če države ne pristopijo, dobre prakse pri izvajanju ter nevarnost terorizma, ki vključuje jedrske in radioaktivne materiale. UNOCT/UNCCT bo v sodelovanju z Uradom za program UNOCT o parlamentarnem sodelovanju pri preprečevanju terorizma in boju proti njemu v Dohi tesno sodeloval z mednarodnimi in regionalnimi parlamentarnimi organizacijami, da bi spodbudil pristop h Konvenciji.

Dejavnost 1.2.3: Spodbujanje pristopa z regionalnimi delavnicami (UNODC)

Da bi okrepili trajnost prizadevanj za vsesplošno uporabo v okviru prvega projekta EU ICSANT, bo UNODC organiziral štiri (4) nadaljnje virtualne delavnice na regionalni, medregionalni in podregionalni ravni za oblikovalce politik in nosilce odločanja iz držav, ki še niso pogodbenice ICSANT (tri (3) v angleščini, eno (1) v francoščini).

Virtualne delavnice bodo temeljile na dejavnostih, izvedenih na podlagi prejšnjega sklepa Sveta, da se zagotovi trajnost. Ustrezno gradivo, pripravljeno v okviru projekta, kot so gradivo za e-učenje in priročniki za usposabljanje ter elektronsko gradivo za ozaveščanje (ki so že na voljo v vseh šestih uradnih jezikih ZN), bo po potrebi dano na voljo pred delavnicami in med njimi. Poudarek bo na konvenciji ICSANT, obravnavane pa bodo tudi sinergije s Konvencijo o fizičnem varovanju jedrskega materiala in njeno spremembo ter Resolucijo VSZN 1540/2004, pri čemer bodo po potrebi vključeni ustrezni deležniki (npr. IAEA). UNODC bo države spodbudil, naj poslance vključijo med kandidate za virtualne delavnice.

Dejavnost 1.2.4: Drugi skupni seminar IAEA in UNODC za spodbujanje vsesplošne uporabe ICSANT in spremembe Konvencije o fizičnem varovanju jedrskega materiala (UNODC)

Na podlagi uspešnega prvega skupnega dogodka, ki je potekal 11. in 12. novembra 2021, bo UNODC skupaj z IAEA organiziral drugi tovrstni dogodek. Dogodek bo na Dunaju v Avstriji.

Dejavnost 1.2.5: Spodbujanje pristopa v okviru dogodka na visoki ravni ob robu Mednarodne konference IAEA o jedrskem varovanju leta 2024 (UNODC)

Na podlagi uspešnega spremljevalnega dogodka, ki ga je UNODC organiziral leta 2020 ob robu Mednarodne konference IAEA o jedrskem varovanju (ICONS), bo UNODC leta 2024 organiziral dogodek na visoki ravni na naslednji Mednarodni konferenci ICONS na Dunaju v Avstriji.

Konferenca je ključno srečanje na področju jedrskega varovanja, ki zajema ministrski del ter znanstveni in tehnični program in tako omogoča razprave o politikah na visoki ravni in vzporedne tehnične sestanke. Zadnje konference leta 2020 se je udeležilo več kot 57 ministrov ter več kot 2000 strokovnjakov iz več kot 130 držav in 35 mednarodnih organizacij.

Dejavnost 1.2.6: Spodbujanje pristopa v okviru dogodka na visoki ravni ob robu tedna boja proti terorizmu v New Yorku (UNODC)

UNOCT/UNCCT bo med tednom boja proti terorizmu v okviru Združenih narodov v New Yorku organiziral dogodek na visoki ravni, tj. odmevno dvoletno srečanje držav članic in mednarodnih partnerjev na področju boja proti terorizmu.

Dejavnost 1.2.7: Spremljevalni dogodek o razsežnostih človekovih pravic med izvajanjem ICSANT (UNODC/UNOCT)

UNODC in UNOCT bosta organizirala spremljevalni dogodek o določbah ICSANT v zvezi s človekovimi pravicami. Med povabljenimi govorniki bodo tudi posebni poročevalci za spodbujanje in varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin v boju proti terorizmu ter predstavniki drugih medvladnih in nevladnih organizacij. Dogodek bo med drugim temeljil na načrtu pravnega usposabljanja za boj proti terorizmu UNODC št. 4 o *odzivih s področja človekovih pravic in kazenskega pravosodja na terorizem* ter na načrtu pravnega usposabljanja za boj proti terorizmu UNODC št. 1 o *boju proti terorizmu v okviru mednarodnega prava*.

Rezultat 2: Izboljšana nacionalna zakonodaja in usposobljenost uradnikov kazenskega pravosodja in drugih ustreznih nacionalnih deležnikov v državah upravičenkah za preiskovanje, pregon in razsojanje v zadevah, v katerih bi bila ICSANT relevantna.

Izložek 2.1: Zagotovljena je zakonodajna pomoč državam, ki zanjo zaprosijo.

Dejavnost 2.1.1: Ustrezna zakonodajna pomoč za uveljavitev določb ICSANT in omogočanje uporabe prava s strani uradnikov na terenu, organov kazenskega pregona, tožilcev in sodstva (UNODC)

UNODC bo na zahtevo in po potrebi s pregledom zakonodajnih dokumentov zagotovil ustrezno zakonodajno pomoč državam, ki zaprosijo zanjo, pri čemer bo temeljil na skupnih vzorčnih določbah UNODC in IAEA o inkriminaciji jedrskega terorizma, vprašalniku za samoocenjevanje, ki ga je pripravil UNODC in je na voljo na spletišču UNODC v zvezi z ICSANT, priročniku UNODC o medsebojni pravni pomoči in izročitvi ter pisalnem orodju UNODC za zahtevke po medsebojni pravni pomoči, dobrih praksah, opredeljenih v zbirki UNODC o nacionalni zakonodaji za izvajanje iz člena 2 ICSANT, in orodjih, ki jih bo razvil UNODC v okviru izločka 2.3. UNODC bo upravičencem ponudil možnost, da poslancem predstavijo predlagane zakonodajne spremembe.

Izložek 2.2: Okrepljena je zmogljivost nacionalnih kazenskoopravnih sistemov za preprečevanje, odkrivanje, zatiranje, preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, povezanih z ICSANT, in sojenje v zvezi z njimi.

UNODC bo organiziral pet (5) nacionalnih seminarjev za udeležence centrov za izobraževanje in usposabljanje v pravosodju ter deset (10) spletnih seminarjev o različnih vidikih uporabe ICSANT. UNODC se bo opiral na dolgoletno in preverjeno strokovno znanje z zadevnega področja, ki ga je razvil v okviru svojega programa za preprečevanje kemičnega, biološkega, radiološkega in jedrskega terorizma v skladu z mandatom, ki mu ga je podelila Generalna skupščina ZN.

Dejavnost 2.2.1: Nacionalni seminarji za centre za izobraževanje in usposabljanje v pravosodju (UNODC)

UNODC bo organiziral pet (5) seminarjev za centre za izobraževanje in usposabljanje v pravosodju v državah pogodbenicah, da bi okrepil njihove zmogljivosti za učinkovito izvajanje ICSANT in povečal ozaveščenost v zvezi s Konvencijo. Na seminarjih bo med drugim predstavljen priročnik o fiktivnih primerih, povezanih s kaznivimi dejanji na podlagi ICSANT, in drugo gradivo, ki ga je pripravil UNODC, vključno s tistim, pripravljenim v okviru izločka 2.3, ter uporabljena metoda usposabljanja izvajalcev usposabljanja, da se zagotovi trajnost.

Dejavnost 2.2.2: Sklop spletnih seminarjev (UNODC)

UNODC bo organiziral deset (10) spletnih seminarjev o različnih ključnih vidikih ICSANT, kot so med drugim pristojnost, izročitev, človekove pravice in varovanje dokazov. Spletni seminarji bodo potekali v več jezikih. Povabljeni bodo tudi drugi mednarodni subjekti, kot so IAEA, Interpol, pobuda EU za centre odličnosti na področju zmanjševanja kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih tveganj (EU CBRN CoE) in Odbor, ustanovljen na podlagi Resolucije 1540. Posnetki spletnih seminarjev bodo na voljo na spletu, da se zagotovi trajnost. Vabila stalnih misij bodo spodbudila udeležbo ustreznih nacionalnih deležnikov, vključno s poslanci.

Izložek 2.3: Razvijejo, posodobijo, razširijo in/ali specializirajo se orodja za tehnično pomoč.

Dejavnost 2.3.1: Spletišče ICSANT (UNODC)

Spletišče UNODC za ICSANT (unodc.org/icsant) je postalo referenčna točka za strokovne delavce po vsem svetu, saj vsebuje vse razpoložljive vire o Konvenciji, vključno z njeno zgodovino postopka, pristopnim statusom, analitičnimi članki, zbirko nacionalne izvedbene zakonodaje, orodji za krepitev zmogljivosti ter s tem povezano tehnično in zakonodajno pomočjo UNODC. Od uvedbe septembra 2021 je spletišče obiskalo več kot 10 000 uporabnikov. UNODC bo spletišče vzdrževal, redno posodabljal in dopolnjeval v vseh uradnih jezikih ZN (arabščini, kitajščini, angleščini, francoščini, ruščini in španščini). Na spletišču bodo na primer na voljo vsa na novo razvita orodja, poročila o dogodkih in dodatna nacionalna zakonodaja za izvajanje člena 2 ICSANT.

Poleg tega bo na spletišču dostopna podatkovna zbirka imenovanih organov ICSANT (glede na izložek 4.1).

Dejavnost 2.3.2: Specializirana orodja za tehnično pomoč (UNODC)

UNODC bo razvil ter v fizični in elektronski obliki na spletišču UNODC za ICSANT (unodc.org/icsant) objavil dodatna in specializirana orodja za tehnično pomoč v zvezi z ICSANT v vseh šestih uradnih jezikih ZN. Gradivo bo vključevalo:

- nabore orodij o različnih vidikih ICSANT (npr. pristojnost, človekove pravice, zaseg in zaščita gradiva, ki ni vključeno v okvir regulativnega nadzora in mednarodnega sodelovanja)
- nabor orodij o sinergijah s Konvencijo o fizičnem varovanju jedrskega materiala (CPPNM) in njeno spremembo
- nabor orodij o sinergijah z Resolucijo Varnostnega sveta ZN 1540/2004
- nabor orodij o vzorčnih kazenskih določbah, ki zajemajo kazniva dejanja iz ICSANT ter Konvencije o fizičnem varovanju jedrskega materiala in njene spremembe in ki sta jih skupaj pripravila IAEA in UNODC

Dejavnost 2.3.3: Videoposnetek o zgodovini postopka in glavnih določbah ICSANT (UNODC)

UNODC bo pripravil videoposnetek, v katerem bo pojasnil zgodovino postopka in glavne določbe ICSANT. Videoposnetek bo vseboval pričevanja več držav pogodbenic in drugih deležnikov ter zagotovil geografsko uravnoteženost in uravnoteženo zastopanost spolov ob poudarjanju pomena ICSANT. Na voljo bo v vseh šestih uradnih jezikih ZN na spletišču UNODC za ICSANT (unodc.org/icsant).

Rezultat 3: Okrepljene politike, prakse in postopki za preprečevanje in odkrivanje grožnje, da nedržavni akterji, vključno s teroristi, pridobivajo, posedujejo in/ali uporabljajo jedrski ali drugi radioaktivnih material, in odzivanje nanjo ter boljše poznavanje in razumevanje grožnje radiološkega in jedrskega terorizma ter drugih kaznivih dejanj, ki vključujejo take materiale.

Izložek 3.1: Okrepljena je zmogljivost držav članic za preprečevanje in odkrivanje pridobivanja, posedovanja in/ali uporabe jedrskega ali drugega radioaktivnega materiala ter odzivanje nanj.

UNOCT/UNCCT bo organiziral štiri (4) regionalne delavnice in simulacijske vaje za krepitev zmogljivosti držav članic v boju proti jedrskemu terorizmu v Afriki, Srednji Aziji ter na Kavkazu ter v jugovzhodni in vzhodni Evropi. Regionalne delavnice in simulacijske vaje bodo okrepile zmogljivost držav članic na področju odkrivanja, forenzike in blažitve radiološkega in jedrskega terorizma ter odzivanja nanj, vključno z uporabo prilagojene metodologije za pomoč nacionalnim organom pri učinkovitem izvajanju ICSANT in krepitvi mednarodnega sodelovanja, kar dokazuje pomen članstva v okviru Konvencije. Delavnice bodo spodbudile opredelitev vodilnih v regiji in izmenjavo dobrih praks v okviru sodelovanja jug-jug. Poleg tega bo izbira držav med drugim temeljila na ugotovitvah in sklepih skupne *globalne ocene* UNOCT/UNCCT-Interpol *glede grožnje s strani nedržavnih akterjev in njihove potencialne uporabe kemičnih, bioloških, radiacijskih in jedrskih snovi ter eksplozivov*.

Dejavnost 3.1.1: Regionalne delavnice in simulacijske vaje za krepitev zmogljivosti držav članic v boju proti jedrskemu terorizmu (UNOCT)

UNOCT/UNCCT bo organiziral štiri (4) regionalne delavnice in simulacijske vaje za krepitev zmogljivosti na naslednjih področjih:

boj proti radiološkemu in jedrskemu terorizmu s poudarkom na odkrivanju, da bi okrepili zmogljivosti na področju odkrivanja, pri čemer bo poudarek na prepoznavanju in uporabi dobrih praks za odkrivanje radiološkega/jedrskega materiala z informacijami in instrumenti, ki prispevajo h krepitvi zmogljivosti v boju proti radiološkemu in jedrskemu terorizmu, kar zadeva upravljanje varnosti meja;

boj proti radiološkemu in jedrskemu terorizmu s poudarkom na forenziki, da bi okrepili zmogljivosti na področju odkrivanja s forenziko, pri čemer bo poudarek na dokazovanju pomena jedrske forenzike in medagencijskega usklajevanja, ki prispevata h krepitvi zmogljivosti v boju proti radiološkemu in jedrskemu terorizmu;

boj proti radiološkemu in jedrskemu terorizmu s poudarkom na odzivanju in blaženju, da bi okrepili zmogljivosti na področju odzivanja in blaženja, pri čemer bo poudarek na bistvenem elementu okvira jedrskega varovanja, tj. zmožnosti učinkovitega, pravočasnega in usklajenega odzivanja na teroristične incidente, ki vključujejo jedrski ali drugi radioaktivni material.

Izložek 3.2: Boljše poznavanje in razumevanje držav članic glede grožnje radiološkega in jedrskega terorizma

UNOCT/UNCCT bo organiziral štiri (4) ciljno usmerjena nacionalna usposabljanja v živo za štiri (4) države članice, da bi okrepile zmogljivosti v boju proti radiološkemu in jedrskemu terorizmu. Usposabljanja bodo povečala zmogljivosti držav članic, da bodo med drugim razumele tveganje in nevarnost, oblikovale protiukrepe, izvajale odzivanje na incidente ter opredelile in zaščitile kritično infrastrukturo in ključne vire. Za te dejavnosti bo UNOCT/UNCCT izkoristil obsežne izkušnje na podlagi portfelja usposabljanj, ki se pripravljajo in izvajajo v okviru njegovega Globalnega programa za preprečevanje uporabe orožja za množično uničevanje/kemičnega, biološkega, radiološkega, jedrskega terorizma in odzivanje nanju, v okviru katerega je bilo usposobljenih več kot 1500 uradnikov.

Dejavnost 3.2.1: Nacionalna usposabljanja v živo za boj proti radiološkemu/jedrskemu terorizmu (UNOCT)

UNOCT/UNCCT bo sodeloval z državami članicami pri opredelitvi ustreznih usposabljanj za boj proti terorizmu v skladu z njihovimi prednostnimi nalogami in potrebami, kot sledi:

nacionalno usposabljanje – osnovni tečaj o radioloških in jedrskih grožnjah, ki osebu omogoča, da se učinkovito odzove na kraj radiološkega in jedrskega incidenta, ter zagotavlja priporočila za reševalce, da lahko delajo v okolju, ki vsebuje potencialno nevarne radiološke in jedrske agense;

nacionalno usposabljanje – nadaljevalni tečaj o radioloških in jedrskih grožnjah, ki obravnava pomembne teme, povezane z radiološkimi in jedrskimi grožnjami. Vključeval bo praktične predstavitve in vaje ter realistične scenarije, ki zajemajo odkrivanje in prepoved nedovoljenega prometa z radiološkim materialom, identifikacijo radiološkega ali jedrskega materiala na kraju kaznivega dejanja ter prepoznavanje radioloških in jedrskih nevarnosti in dokazov;

nacionalno usposabljanje – specialistični tečaj o radioloških in jedrskih grožnjah, ki podrobneje obravnava radiološke in jedrske grožnje, s posebnim poudarkom na radioloških disperzivnih napravah in improviziranih jedrskih napravah;

nacionalno usposabljanje – tečaj o radioloških in jedrskih protiukrepih, v katerem je predstavljen večagencijski pristop, ki se osredotoča na oblikovanje protiukrepov zoper radiološke in jedrske grožnje ter na skupni odziv na radiološke in jedrske nesreče s strani ključnih nacionalnih agencij, vključno s kazenskim pregonom, carino, varnostnimi agencijami, prvimi reševalci, obveščevalnimi službami, organi javnega zdravja, regulativnimi organi, industrijo itd;

nacionalno usposabljanje – tečaj varovanja ključne infrastrukture, ki se osredotoča na sektorje, ki jih je mogoče neposredno napasti, kot so jedrske elektrarne, jedrski raziskovalni reaktorji, lokacije z radijskimi viri, transportna vozlišča, pa tudi sektorji, ki so lahko tarče nedržavnih akterjev, da bi pridobili občutljive in nadzorovane tehnologije.

Rezultat 4: Okrepljeno nacionalno in mednarodno sodelovanje, vključno z izmenjavo informacij znotraj držav pogodbenic in med njimi, pri oblikovanju in sprejemanju učinkovitih in praktičnih ukrepov za učinkovito izvajanje Konvencije.

Izložek 4.1: Olajšana je izmenjava informacij, kot se zahteva v skladu z ICSANT.

Urad ZN za pravne zadeve (OLA), ki opravlja naloge depozitarja generalnega sekretarja za to konvencijo, je s 3. oktobrom 2022 uradno zadolžil UNODC – glede na njegove pristojnosti, vlogo in strokovno znanje v zvezi z ICSANT – za prejemanje in razširjanje uradnih obvestil o imenovanju organov s strani držav pogodbenic v skladu s členom 7(4). Vsa tovrstna uradna obvestila se pošljejo na naslednji elektronski naslov: unodc-icsant@un.org. Prejeta uradna obvestila se objavijo na spletišču UNODC za ICSANT, in – če jih UNODC posreduje Uradu ZN za pravne zadeve – na spletišču Zbirke pogodb Združenih narodov.

Dejavnost 4.1.1: Kampanja za spodbujanje držav pogodbenic ICSANT k imenovanju pristojnega organa in točke za stike v skladu s členom 7(4) Konvencije (UNODC)

UNODC bo izvajal dejavnosti ozaveščanja, namenjene spodbujanju držav, ki so že pogodbenice ICSANT, k izpolnjevanju obveznosti iz člena 7(4), ki od držav pogodbenic zahteva, da Združene narode obvestijo o svojih pristojnih organih in točkah za stike, odgovornih za pošiljanje in prejemanje informacij v zvezi z ICSANT. Dejavnosti bodo vključevale pošiljanje pisem ustreznim stalnim misijam, v katerih bodo te naprošene, naj izpolnijo svojo obveznost iz člena 7(4), vodenje dvostranskih srečanj ter pripravo letakov in drugega gradiva za ozaveščanje v vseh šestih uradnih jezikih ZN.

Dejavnost 4.1.2: Srečanje pristojnih nacionalnih organov in točk za stike v zvezi z ICSANT (UNODC)

UNODC bo v tretjem letu projekta organiziral prvo srečanje tovrstnih pristojnih organov in točk za stike na Dunaju v Avstriji. Srečanje bo med drugim vključevalo simulacijo koordinirane vaje in usposabljanje o učinkovitosti točk za stike v skladu s členom 7(4). Srečanje bo namenjeno nacionalnim točkam za stike in drugim ustreznim nacionalnim deležnikom.

Dejavnost 4.1.3: Virtualne informativne predstavitve ICSANT za obstoječe pravosodne in varnostne mreže (UNODC)

Na podlagi dolgoletnih mrež sodelovanja, sestavljenih iz varnostnih in pravosodnih informacijskih točk, ki jih je vzpostavil UNODC v različnih regijah sveta (npr. za Sahel, Bližnji vzhod in severno Afriko ter Indijski ocean), bo UNODC pripravil spletne informativne predstavitve na tehnični ravni ter virtualno sodeloval s temi mrežami in uporabljal metodo usposabljanja izvajalcev usposabljanja. Informativne točke teh dolgoletnih mrež redno sodelujejo, in sicer prek analize operativnih izzivov, izmenjave dobrih praks v odziv na te izzive in razprave o relevantnih primerih.

Izložek 4.2: Ciljne skupine na regionalni ravni uporabljajo najboljše prakse in izkušnje, pridobljene ob pridružitvi ICSANT in njenemu izvajanju, da bi okrepile učinkovito izvajanje ICSANT in jedrsko varovanje.

Dejavnost 4.2.1: Srečanja skupnosti strokovnih delavcev (UNOCT)

UNOCT/UNCCT bo organiziral štiri (4) srečanja za spodbujanje nacionalnega sodelovanja strokovnih delavcev na področju radiologije ter jedrske energije in boja proti terorizmu, da bi izboljšali izmenjavo informacij in obveščevalnih podatkov ter medagencijsko usklajevanje. Ta srečanja bodo združila skupnosti strokovnih delavcev s predstavniki agencij za boj proti terorizmu, carino, prvimi reševalci, obveščevalnimi službami, sodstvom, organi kazenskega pregona, organi za oblikovanje politik/odločanje, uradniki za javno zdravje, regulativnimi organi na področju jedrske energije itd. Srečanja bodo skupnostim strokovnih delavcev omogočila opredelitev vrzeli, izzivov in pridobljenih izkušenj ter izmenjavo najboljših praks v zvezi z izmenjavo informacij in obveščevalnih podatkov ter mednarodnim sodelovanjem. Te skupnosti bodo spodbujale sodelovanje in usklajevanje deležnikov, pomembnih za učinkovito izvajanje ICSANT in jedrsko varovanje, koristila pa jim bo tudi platforma UNOCT za povezovanje in učenje (*Connect & Learn Platform*). To inovativno spletno orodje za krepitev zmogljivosti, vzpostavljeno oktobra 2021, združuje države članice, zasebni sektor, akademske kroge, možganske truste, raziskovalne inštitute in civilno družbo, da bi okrepili zagotavljanje tehnične pomoči v živo. Ta platforma je edinstveno virtualno orodje, ki premaga ovire, kot so stroški, geografske razdalje in omejitve zaradi pandemije, saj različnim deležnikom in strokovnim delavcem omogoča dostop do virov za boj proti terorizmu ter preprečevanje in zatiranje nasilnega ekstremizma kadar koli in kjer koli.